

Sprawa: Zapytanie nr 1047 Pani poseł Anny Dąbrowskiej-Banaszek
Znak sprawy: ST3.054.22.2024
Kontakt: Kancelaria MF
tel.: +48 22 694 55 55
e-mail: kancelaria@mf.gov.pl

Pan Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

w związku z zapytaniem Pani poseł Anny Dąbrowskiej-Banaszek (nr 1047 z 30 sierpnia 2024 roku) w sprawie opublikowanych wskaźników dochodów podatkowych gmin, powiatów i województw, przesyłam następujące wyjaśnienia.

Publikowane dotychczas wskaźniki dochodów podatkowych jednostek samorządu terytorialnego były obliczane na zasadach określonych w ustawie z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego¹. Wskaźniki dotyczyły gmin, powiatów i województw, zatem miasta na prawach powiatu, takie jak Chełm czy Zamość, były ujmowane odrębnie jako gmina (część gminna dochodów) i jako powiat (część powiatowa dochodów).

Ostatnie wskaźniki opublikowane przez Ministerstwo Finansów obliczone na tych zasadach dotyczyły 2024 r.

Zgodnie z projektem ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (druk sejmowy nr 622), miasta na prawach powiatu zostaną wydzielone w osobną grupę jednostek. Zatem, dla miasta na prawach powiatu wskaźnik zamożności jest jeden, tj. nie występuje już podział na część gminną i część powiatową. Ponadto, zgodnie z projektem ustawy, wskaźniki są po raz pierwszy obliczane na 2025 r.

Najważniejszą cechą różnicującą dotychczasowe wskaźniki dochodów podatkowych jednostek samorządu terytorialnego i nowe wskaźniki zamożności, jest uwzględnienie potrzeb wydatkowych samorządów.

Nowe wskaźniki nie są już wskaźnikami odwzorowującymi potencjał dochodowy samorządów. Projekt ustawy wprowadza bowiem zasadniczą zmianę związaną z uwzględnieniem nowego elementu, jakim są zróżnicowane potrzeby wydatkowe jednostek samorządu terytorialnego. Na to zróżnicowanie mają wpływ m.in.: czynniki społeczno-demograficzne, jak np.: liczba i struktura wiekowa ludności,

¹ Dz. U. z 2024 r. poz. 356

liczba dzieci, bezrobotnych, ubogich lub grup wymagających opieki społecznej, czy też różnice w koszcie dostarczenia danej usługi.

Wobec powyższego, jednostki o identycznym potencjale dochodowym, ze względu na występowanie różnych obiektywnych czynników wpływających na zwiększone potrzeby wydatkowe, znajdują się w innej sytuacji finansowej.

W projekcie ustawy uwzględnione zostały zatem nie tylko dysproporcje dochodowe (jak to ma miejsce obecnie), ale również zróżnicowanie potrzeb wydatkowych jednostek samorządu terytorialnego.

Obecnie wskaźniki ustalane są na podstawie dochodów podatkowych na mieszkańca faktycznego. W projekcie proponuje się zmianę polegającą na ustaleniu wskaźników z uwzględnieniem liczby mieszkańców przeliczeniowych. Liczba tych mieszkańców będzie ustalana na podstawie liczby mieszkańców faktycznie zamieszkałych w danej jednostce, skorygowanej o indeks potrzeb wydatkowych. Podejście do kwestii uwzględniania zróżnicowanych potrzeb wydatkowych zostało oparte w dużej mierze na metodologii, która została wypracowana przez Ministerstwo Finansów we współpracy z Bankiem Światowym.

Biorąc powyższe pod uwagę, wskaźniki ustalane według dotychczasowej ustawy i według projektowanej ustawy są nieporównywalne.

Mam nadzieję, że powyższe wyjaśnienia rozwiewają wątpliwości dotyczące wskaźników dochodów podatkowych oraz wskaźników zamożności samorządów oraz sposobu ich obliczania.

Z wyrazami szacunku

Z upoważnienia Ministra Finansów

Hanna Majszczyk
podsekretarz stanu